Dosarul nr. 3-1088/2025

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

30 iunie 2026 mun. Chișinău
Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani)
În componența:
Președintele ședinței, judecător **Gandrabur Marcel**
Grefier **Negru Elena**

examinând în ședință de judecată publică, cauza de contencios administrativ intentată de Brumă Inesa împotriva Serviciului Fiscal de Stat cu privire la contestarea actului administrativ individual,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanţilor la proces.

La data de 29 aprilie 2025 Brumă Inesa și reprezentantul său, avocatul Brumă Sorin au înaintat **acțiune de contencios administrativ** împotriva Serviciului Fiscal de Stat (în continuare SFS) solicitând anularea hotărârii nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului în mărime de 3 136,27 lei, precum și anularea răspunsului pe cererea prealabilă, materializat în scrisoarea nr. 26-24-11/67802 din 23 aprilie 2025.

În motivarea acțiunii au menționat că, la data de 02 aprilie 2025 a fost recepționată încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) nr. 25-424/25 din 24 martie 2025 emisă în cauza civilă nr. 25-424/25. Încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) nr. 25-424/25 din 24 martie 2025 din 24 martie 2025 este emisă în cauza intentată la cererea de contestare a actelor executorului judecătoresc (este contestată încheierea nr. 073s-1265/2025 din 17 februarie 2025) depusă de SFS prin care a fost refuzată intentarea procedurii de executare a hotărârii SFS nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 prin care SFS pretinde că ar avea dreptul de a cere încasarea forțată de la Brumă Inesa a sumei în mărime de 3 136,27 lei. La data de 09 aprilie 2025 Brumă Inesa a depus la SFS contestație/cerere prealabilă față de hotărârea nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 emisă de SFS prin care a solicitat anularea hotărârii nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 privind încasarea penalităților în sumă de 3 136,27 lei de la Brumă Inesa, și/sau după caz (în baza art. 81 alin. (1) din Codul administrativ) suspendarea procedurii administrative privind executarea hotărârii SFS nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 privind încasarea de la Brumă Inesa a sumei de 3 136,27 lei, până la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive în cauza intentată la acțiunea în contencios administrativ formulată de Brumă Inesa împotriva SFS

privind anularea actului administrativ individual defavorabil (în prezent există hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) nr. 3-64/2023 din 12 decembrie 2024). La data de 23 aprilie 2025 Brumă Inesa a recepționat de la SFS scrisoarea nr. 26-24-11/67802 din 23 aprilie 2025 prin care contestația/cererea prealabilă depusă la 09 aprilie 2025 a fost depusă în afara termenului legal prevăzut la art. 273 alin. (2) din Codul fiscal, prin urmare, aceasta rămâne neexaminată.

Nu sunt de acord cu hotărârea SFS nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 și cu refuzul SFS nr. 26-24-11/67802 din 23 aprilie 2025. Prin hotărârea nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024, SFS a hotărât executarea obligației fiscale în sumă de 3 136,27 lei care constituie majorare de întârziere în legătură cu neachitarea în termen de către Brumă Inesa a avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2022 nr. ***** din 25 noiembrie 2022. Hotărârea nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 nu putea fi emisă deoarece SFS cunoștea despre faptul că la acea etapă cât și în prezent între Brumă Inesa și SFS este pendinte pe rolul instanței de judecată cauza nr. 3-64/2023 la acțiunea Brumă Inesa împotriva SFS privind anularea avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2022 nr. ***** din 25 noiembrie 2022). Totodată este de menționat faptul că suma indicată în avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2022 nr. ***** din 25 noiembrie 2022 a fost achitată de Brumă Inesa (benevol) cu scopul de a evita executarea silită chiar dacă la etapa achitării cât și în prezent Brumă Inesa nu recunoștea și nici nu recunoaște legalitatea actului (avizul de plată nr. ***** din 25 noiembrie 2022) în baza căruia este pretinsă de SFS suma de 12 133,00 lei.

Relevă că la data semnării prezentei acțiuni avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2022 nr. ***** din 25 noiembrie 2022 este anulat ca ilegal prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) nr. 3-64/2023 din 12 decembrie 2024, emisă în cauza intentată de Brumă Inesa împotriva SFS privind anularea actului administrativ individual defavorabil. În condițiile în care la data de 05 septembrie 2024 avizul de plată nr. ***** din 25 noiembrie 2022 era contestat și în condițiile în care SFS cunoștea despre existența cauzei pe rolul Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) nr. 3-64/2023, precum și în condițiile în care la propunerea SFS, Brumă Inesa a achitat integral benevol suma indicată în avizul de plată nr. ***** din 25 noiembrie 2022 cu scopul de a evita executarea silită (până la etapa soluționării prin hotărâre judecătorească definitivă a cauzei nr. 3-64/2023 aflată pe rolul Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani), este evident faptul că SFS nu putea emite hotărârea nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024, or în cazul în care hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) nr. 3-64/2023 din 12 decembrie 2024 va rămâne definitivă și irevocabilă, SFS va fi obligată să restituie reclamantei Brumă Inesa suma indicată în avizul de plată nr. ***** din 25 noiembrie 2022 precum și alte sume.

Pe cale de consecință și refuzul SFS nr. 26-24-11/67802 din 23 aprilie 2025 este ilegal. Dispozițiile art. 81 alin. (1) din Codul administrativ stabilesc, în cazul în care actul administrativ individual al autorității publice depinde de un act/o operațiune preliminară sau de un raport juridic care trebuie constatat de o altă autoritate publică ori formează obiectul unei alte proceduri administrative sau judiciare pendinte, autoritatea publica suspendă procedura administrativă până

la emiterea actului administrativ respectiv, efectuarea operațiunii administrative respective sau până la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive. În aceste condiții SFS ilegal a refuzat suspendarea procedurii administrative privind executarea hotărârii SFS nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 privind încasarea penalităților în sumă de 3 136,27 lei de la Brumă Inesa deoarece este în legătură directă cu procedura administrativă inițiată în legătură cu avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2022 nr. ***** din 25 noiembrie 2022.

În speță se atestă situația în care SFS nu a executat obligația de a clarifica toate circumstanțele pretinsului caz de încălcare fiscală așa cum prevăd dispozițiile art. 247 din Codul fiscal, persoana care examinează cazul de încălcare fiscală este obligată să clarifice dacă: a avut loc într-adevăr o încălcare fiscală; trebuie să fie trasă la răspundere persoana respectivă pentru săvârșirea de încălcare fiscală; există alte circumstanțe importante pentru soluționarea justă a cazului. Anume circumstanțele menționate sunt importante pentru soluționarea justă a cazului invocate de Brumă Inesa și care nu au fost clarificate de către SFS.

Prin **referința** Serviciului Fiscal de Stat s-a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată și inadmisibilă *(f.d. 31)* și s-a relevat că, dat fiind faptul că Brumă Inesa, la situația din 05 septembrie 2024, conform Sistemului Informațional al SFS, înregistra restanță la obligații fiscale în sumă totală de 3 136,27 lei, în temeiul art. 134 alin. (1) pct. 8), art. 193, art. 196 alin. (5) din Codul fiscal, a fost emisă hotărârea nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 prin care s-a dispus perceperea forțată a restanței. În corespundere cu prevederile art. 273 alin. (2) din Codul fiscal, contestația împotriva deciziei/hotărârii SFS și acțiunilor funcționarilor fiscali privind executarea silită a obligației fiscale în conformitate cu prezentul cod se depune în decursul a 10 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei sau săvârșirii acțiunilor contestate. În conformitate cu prevederile art. 129^1 alin. (1) din Codul fiscal, actele Serviciului Fiscal de Stat se trimit destinatarului prin poștă cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire sau prin orice alt mijloc care să asigure confirmarea primirii lor (telegramă, fax, e-mail etc.) ori se înmânează personal destinatarului sau altor persoane indicate la alin. (2) de către Serviciul Fiscal de Stat.

Este de menționat că, hotărârea nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, emisă de Direcția generală recuperare creanțe, a fost expediată prin intermediul ÎS ”Poșta Moldovei” la adresa reclamantei, mun. *****, str. *****,*****, și recepționată la data de 11 septembrie 2024 (aviz de recepție *****). Reieșind din circumstanțele de fapt în raport cu dispozițiile legale menționate, termenul de depunere a contestației împotriva hotărârii nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024, a expirat la data de 23 septembrie 2024. Nefiind de acord cu hotărârea de executare silită, reclamanta la data de 09 aprilie 2025, a înaintat la SFS contestație împotriva actului administrativ emis, solicitând anularea acestuia și/sau suspendarea procedurii administrative privind executarea hotărârii. Serviciul Fiscal de Stat a lăsat fără examinare contestația înaintată, întrucât a fost depusă cu încălcarea termenului prevăzut de legislație, informând despre acest fapt contestatarul prin scrisoarea nr. 26-24-11/67802 din 23 aprilie 2025. Reclamanta a depășit termenul de contestare a actului administrativ pe calea procedurii prealabile, iar SFS a lăsat contestația depusă fără examinare și nu a decis asupra acestuia printr-o decizie, rezultă pe cale de consecință că de către

reclamantă a fost depășit și termenul de contestare a actului administrativ pe cale judecătorească, fapt care constituie temei de declarare a inadmisibilității acțiunii în conformitate cu art. 207 alin. (2) lit. d) din Codul administrativ. Or, în situația în care a fost încălcată cerința stabilită de lege privind respectarea procedurii prealabile (care presupune inclusiv respectarea termenului de depunere a contestațiilor în procedura prealabilă), faptul contestării tardive a actului administrativ în procedura prealabilă și depunerea ulterioară a cererii de chemare în judecată nu constituie temei justificativ pentru a califica acțiunea reclamantului drept admisibilă.

Astfel, în contextul normelor legale enunțate se relevă că cerința respectării procedurii prealabile presupune inclusiv respectarea termenului stabilit de lege pentru înaintarea contestației împotriva actului administrativ defavorabil, condiție care la caz nu a fost respectată, prin urmare nu confirmă întrunirea criteriilor de admisibilitate a cererii de chemare în judecată. Or, prevederile art. 6§ 1 din Convenția Europeană a drepturilor Omului, garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Dreptul la o instanță nu este absolut, astfel încât nu este exclusă ipoteza că în scopul unei bune administrări a justiției, pot fi stabilite termene de prescripție. Chestiunile cu privire la termenele de prescripție urmează a fi abordate cu diligență de către instanțele de judecată. Dreptul de acces la o instanță de judecată impune, prin natura sa, a fi reglementat de către stat, reglementare care poate fi variabilă în timp și spațiu, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (Ashingdane contra Regatului Unit al Marii Britanii). Sub aspect procesual, accesul liber la justiție se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acțiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice care pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept.

Motivele invocate de reclamantă în acțiune sunt declarative și irelevante din următoarele considerente. Conform prevederilor art. 134 alin. (1) pct. 8) din Codul fiscal, Serviciul Fiscal de Stat și funcționarii fiscali, în cadrul acțiunilor de exercitare a funcției, au dreptul să constate încălcările legislației fiscale și să aplice măsurile de asigurare, de executare silită a stingerii obligației fiscale și de răspundere prevăzute de legislație. Condițiile declanșării executării silite a obligației fiscale sunt prevăzute la art. 193 din Codul fiscal. În conformitate cu prevederile art. 196 alin. (5) din Codul fiscal, executarea silită a obligațiilor fiscale în modul prevăzut la art. 194 alin. (1) lit. b), c), și d) se face în temeiul unei hotărâri emise de conducerea Serviciului Fiscal de Stat pe un formular tipizat, care are valoare de document executoriu. În conformitate cu prevederile pct. 2 al Instrucțiunii privind evidența obligațiilor față de buget (anexa la ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr. 400 din 14.03.2014, publicat în MO nr. 72-77 din 28.03.2014), obligația fiscală reprezintă obligația contribuabilului de a plăti la bugetul public național o anumită sumă ca impozit, taxă, altă plată, precum majorare de întârziere (penalitate) și/sau amendă, a cărei stingere este reglementată de legislația fiscală a cărei evidență ține de competența SFS. Totodată, potrivit normei citate, cont al contribuabilului reprezintă raportul structurat selectat din sistem corespunzător codului fiscal al contribuabilului, care reflectă nașterea, modificarea și stingerea obligației față de bugetul public național. Prin urmare, contul

curent generalizat al contribuabilului reprezintă informația oficială a autorității fiscale care atestă datele oficiale cu privire la nașterea, modificarea și stingerea obligațiilor fiscale față de bugetul public național.

Restanța persoanei fizice Brumă Inesa la obligațiile fiscale, înregistrată în Sistemul Informațional al SFS ”contul curent generalizat al contribuabilului”, la situația din 05 septembrie 2024, constituia 3 136,27 lei. Restanța se constituie din majorări de întârziere la clasificația bugetară 113611, calculate conform art. 228 din Codul fiscal, pentru neachitarea în termen a impozitului pe avere pentru anul 2022. Astfel, la data de 25 noiembrie 2022, de către SFS, a fost emis avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2022, nr. *****, conform căruia, persoanei fizice Brumă Inesa i-a fost calculat impozit pe avere pentru anul 2022 în sumă de 12 133 lei. Termenul de plată a impozitului pe avere este 25 decembrie 2022. Reclamanta a achitat cu întârziere suma impozitului pe avere, efectuând plăți la capitolul dat la data de 19 octombrie 2023 în sumă de 5 000 lei, și la data de 26 februarie 2024 în sumă de 7 133 lei.

Totodată, nefiind de acord cu suma impozitului pe avere calculat pentru anul 2022, Brumă Inesa a contestat avizul de plată a impozitului pe avere pentru anul 2022 cu nr. ***** din 25 noiembrie 2022, solicitând și suspendarea executării avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2022. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 12 decembrie 2023 (dosar nr. 3-64/2023), cererea privind suspendarea executării avizului de plată la impozitul pe avere a fost respinsă. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 12 decembrie 2024, cererea de chemare în judecată înaintată de Brumă Inesa împotriva SFS cu privire la anularea actului administrativ a fost admisă, s-a anulat avizul de plată a impozitului pe avere pentru anul 2022 cu nr. ***** din 25 noiembrie 2022, emis pe numele lui Brumă Inesa. SFS a atacat cu apel hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 12 decembrie 2024, cauza fiind pe rol la Curtea de Apel Centru. Astfel, în condițiile în care nu există un act judecătoresc executoriu de suspendare a executării sau anulare a avizului de plată la impozitul pe avere pentru anul 2022 emis pe numele Brumă Inesa, majorările de întârziere calculate pentru neachitarea în termen a impozitului dat, reflectate în contul curent al contribuabilului, constituie restanță la obligații fiscale și urmează a fi încasate la buget. Mai mult ca atât, se întrunesc condițiile declanșării executării silite a obligației fiscale prevăzute la art. 193 din Codul fiscal, și nu există niciun temei de imposibilitate a executării obligațiilor menționate în art. 206 alin. (1) din Cod.

Ce ține de temeiul de ilegalitate a refuzului SFS nr. 26-24-11/67802 din 23 aprilie 2025 invocat de reclamantă, în baza dispozițiilor art. 81 alin. (1) din Codul administrativ, norma dată prevede suspendarea procedurii administrative până la emiterea actului administrativ individual sau efectuarea unei operațiuni administrative. La caz, procedura administrativă a fost finalizată prin emiterea actului administrativ individual și anume hotărârea nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 prin care s-a dispus perceperea forțată a restanței. Mai mult ca atât, la emiterea actului administrativ individual și anume hotărârea nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024, nu au existat careva raporturi juridice care urmau a fi constatate în o altă procedură, ce ar duce la imposibilitatea emiterii actului administrativ, or existența restanței este confirmată prin contul

curent generalizat al contribuabilului, iar obligația fiscală calculată nu este stinsă conform legislației în vigoare.

Nu poate fi reținut nici argumentul reclamantei, precum că SFS nu a executat obligația de a clarifica toate circumstanțele pretinsului caz de încălcare fiscală potrivit dispozițiilor art. 247 din Codul fiscal. Or, prevederile normei date țin de procedura de examinare a cazului de încălcare a legislației și tragerea la răspundere pentru încălcarea săvârșită cu emiterea unei decizii asupra cazului de încălcare potrivit art. 248 din Codul fiscal, iar hotărârea de executare silită este un document executoriu emis de conducerea SFS pe un formular tipizat, care servește ca temei pentru întreprinderea măsurilor de executare silită a obligațiilor fiscale restante deja constatate. Astfel, sunt declarative alegațiile aduse de către reclamantă în susținerea poziției sale, or nu indică asupra ilegalității actului administrativ, exprimând în esență numai nemulțumirea cu acesta, fapt care nu este suficient pentru argumentarea pretențiilor înaintate.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 27 iunie 2025 s-a respins ca neîntemeiat demersul de inadmisibilitate formulat în temeiul art. 207 alin. (2) lit. d) și f) din Codul administrativ, de către SFS, în persoana reprezentantului Gheorghiță Ghenadie, pe marginea acțiunii de contencios administrativ înaintate de Brumă Inesa împotriva SFS cu privire la contestarea hotărârii nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024. *(f.d. 65)*

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 27 iunie 2025 s-a respins ca neîntemeiată cererea depusă de Brumă Inesa și reprezentantul său, avocatul Brumă Sorin cu privire la suspendarea executării hotărârii SFS nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024. *(f.d. 63)*

Prin decizia Curții de Apel Centru din 17 noiembrie 2025 s-a respins recursul declarat de avocatul Brumă Sorin și Brumă Inesa și s-a menținut încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 27 iunie 2025. *(f.d. 91)*

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 25 mai 2025 s-a respins ca neîntemeiată cererea formulată de reprezentantul SFS, Gheorghiță Ghenadie, cu privire la suspendarea procesului judiciar. *(f.d. 144)*

Prin **cererea de concretizare** depusă de avocatul Brumă Sorin s-a solicitat de a constata caracterul arbitrar al scrisorii SFS nr. 26-24-11/67802 din 23 aprilie 2025 și hotărârii SFS nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 privind executarea obligației fiscale în sumă de 3 136,27 lei, anularea scrisorii SFS nr. 26-24-11/67802 din 23 aprilie 2025 și hotărârii SFS nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 privind executarea obligației fiscale în sumă de 3 136,27 lei. *(f.d. 109)*

Prin **referința** la cererea concretizată formulată de reprezentantul SFS, Gheorghiță Ghenadie, s-a notat că SFS nu a emis o decizie pe marginea contestației și nu s-a expus asupra cerințelor expuse în contestație, constatând doar depunerea contestației peste termenul prevăzut de lege. SFS nu a emis o decizie de soluționare a cererii prealabile, scrisoarea nr. 26-24-11/67802 din 24 aprilie 2025 nu constituie o decizie pe marginea cererii prealabile și aceasta nu a fost contestată separat cu cerere prealabilă. Hotărârea de executare silită este emisă pe un formulat tipizat, respectiv devine incident art. 118 alin. (4) lit. c) din Codul administrativ. La momentul emiterii hotărârii de executare silită, nu a fost anulat, revocat sau retras un act individual în privința reclamantei aferent calculării obligației fiscale. Obligația fiscală a

reclamantei pentru care a fost emisă hotărâre de executare silită, la momentul emiterii hotărârii nu a fost stinsă. Ce ține de solicitarea reclamantei de constatare a caracterului arbitrar al actului administrativ, Codul administrativ nu operează cu astfel de termen, iar felul hotărârii în fond a instanței, este prevăzut de art. 224 alin. (1) din Codul administrativ. *(f.d. 147)*

În ședința de judecată reprezentantul reclamantei Brumă Inesa, avocatul Brumă Sorin, a susținut acțiunea în sensul formulat și a pledat pentru admiterea acesteia.

În ședința de judecată reprezentantul Serviciului Fiscal de Stat, Gheorghiță Ghenadie, nu a recunoscut acțiunea și a solicitat respingerea ei ca neîntemeiată.

Aprecierea instanței de judecată.

Audiind poziția participanților prezenți la proces, analizând piesele dosarului prin prisma rigorilor art. 130 din Codul de procedură civilă prin coraportare la prevederile legale ce guvernează raportul juridic litigios, instanța de judecată ajunge la concluzia că acțiunea dedusă judecății este admisibilă, întemeiată și urmează a fi admisă parțial din următoarele considerente.

Conform **art. 22 din Codul administrativ**, autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sunt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Faptele deja cunoscute autorităţilor publice sau instanţelor de judecată competente, faptele general notorii şi faptele prezumate în virtutea prevederilor legale nu necesită a fi probate, până la proba contrarie.

În concordanță cu **art. 93 din Codul administrativ**, fiecare participant probează faptele pe care îşi întemeiază pretenţia. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Conform **art. 189 alin. (1) și (2) din Codul administrativ**, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ. O acţiune în contencios administrativ poate fi înaintată şi atunci când autoritatea publică nu a soluţionat în termen legal o cerere.

În acord cu **art. 194 alin. (1) din Codul administrativ**, în procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

În conformitate cu **art. 195 din Codul administrativ**, procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art. 169-171.

Conform **art. 219 din Codul administrativ**, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru

depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces.

Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

În conformitate cu **art. 225 din Codul administrativ**, instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ. Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

a) și-a exercitat dreptul discreționar;

b) a luat în considerare toate faptele relevante;

c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;

d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Conform **art. 118 alin. (3) din Codul de procedură civilă**, circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanţa judecătorească pornind de la pretenţiile şi obiecţiile părţilor şi ale altor participanţi la proces, precum şi de la normele de drept material şi procedural ce urmează a fi aplicate.

Conform **art. 121 din Codul de procedură civilă**, instanţa judecătorească reţine spre examinare şi cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existenţa sau inexistenţa de circumstanţe, importante pentru soluţionarea justă a cazului, iar **art. 122 din Codul de procedură civilă** prevede că, circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probaţiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante. Admisibilitatea probelor se determină în conformitate cu legea în vigoare la momentul eliberării lor.

Admisibilitatea acțiunii de contencios administrativ.

1. Revendicările părții reclamante se circumscriu acțiunii în contestare (art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ și art. 224 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ) care sunt susceptibile examinării de către instanțele de contencios administrativ. Or, partea reclamantă pretinde anularea hotărârii de executare silită a obligației fiscale, fiind act administrativ individual defavorabil reclamantei în accepțiunea art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ. Partea reclamantă consideră că actul este arbitrar, în esență acest aspect se circumscrie dimensiunii de legalitate.

2. Competența jurisdicțională materială și teritorială aparține Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani).

3. Dreptul subiectiv vătămat – dreptul de proprietate.

4. Procedura prealabilă a fost respectată, iar ca reacție a fost emisă decizia Serviciului Fiscal de Stat nr. 26-24-11/67802 din 23 aprilie 2025.

5. Corelând data comunicării deciziei pe marginea cererii prealabile, cu momentul înaintării acțiunii în judecată, se atestă încadrarea în interiorul termenului legal de valorificare a acțiunii. A se vedea în aspectul vizat raționamentele reflectate în încheierea judecătorească din 27 iunie 2025. Suplimentar a se observa că avizul de recepție de la fila dosarului administrativ 16 nu include ca anexă hotărârea SFS nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024, astfel dovada notificării/comunicării hotărârii nominalizate către reclamantă este defectuoasă și incertă, devenind incident art. 11 alin. (1) din Codul fiscal - toate îndoielile apărute la aplicarea legislaţiei fiscale se vor interpreta în favoarea contribuabilului.

6. Nu există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; nu există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; la aceeași sau la altă instanță de judecată nu se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept. La fel, acțiunea de contencios administrativ corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și a fost depusă de o persoană împuternicită.

În această ordine de idei, instanța de judecată constată cu certitudine că partea reclamantă a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni prevăzute la art. 207 din Codul administrativ.

Raționamentele instanței de judecată.

Instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza *Albină c/România, Hotărâre din 28 aprilie 2005, § 33*).

Articolul 6 § 1 din Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului, obligă instanţele să-şi motiveze deciziile, acesta nu poate fi interpretat ca impunând instanţelor să ofere un răspuns detaliat la fiecare argument (a se vedea *Van de Hurk c. Olandei, 19 aprilie 1994, §§ 59 şi 61, Seria A nr. 288, şi Burg c. Franţei (dec.), nr. 34763/02, CEDO 2003-II*). Întinderea obligaţiei de a-şi motiva deciziile poate varia în conformitate cu natura deciziei şi trebuie determinată în lumina circumstanţelor cauzei (a se vedea *Ruiz Torija c. Spaniei şi Hiro Balani c. Spaniei, 9 decembrie 1994, Series A nr. 303-A şi 303-B, § 29 şi, respectiv, § 27; şi Helle c. Finlandei, 19 decembrie 1997, § 55, Rapoarte privind hotărîrile şi deciziile 1997-VIII*).

De altfel, instanţa de judecată nu poate exclude un argument sau o circumstanţă pretinsă de o parte care în opinia sa este determinantă şi confirmă poziţia sa, fără a o aprecia prin prisma temeiniciei, pertinenței litigiului în raport cu situaţia de fapt. Or, respectarea principiului

egalităţii în faţa legii şi a justiţiei, precum şi dreptul părţilor de a fi auzite, reprezintă un aspect inerent respectării dreptului la un proces echitabil, garantat de art.6 § 1 al Convenţiei pentru Apărarea Drepturilor Omului şi Libertăţilor Fundamentale.

În plus, principiul *jura novit curia*, aplicabil la judecarea litigiilor enunţă că judecătorul trebuie să aplice acel text de lege care corespunde situaţiei de fapt calificate juridic de către parte, în măsura în care situaţia de fapt respectivă este confirmată de probele administrate în cauză.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului reiterează că efectul articolului 6 § 1 din Convenţie este, *inter alia*, de a plasa un ”tribunal” sub o obligaţie de a efectua o examinare adecvată a declarațiilor, argumentelor şi probelor, fără a prejudicia evaluarea acestora sau a faptului dacă ele sunt relevante pentru decizia sa.

Totodată instanța învederează jurisprudența Curţii Europene a Drepturilor Omului, care statuează că întinderea motivării depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum şi de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinale şi de practicile diferite privind prezentarea şi redactarea sentințelor şi hotărârilor în diferite state (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Van den Hurk împotriva Olandei din 19 aprilie 1994, paragraful 61*).

Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, paragraful 29; Helle împotriva Finlandei din 19 februarie 1997, paragraful 60*). Or, conform regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, instanţa are obligaţia să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt identificate spre apreciere şi să nu să se limiteze doar la însușirea motivelor şi concluziilor date de participanții procesului.

Comisia Europeană în anul 2006 prin Compendiul de «cele mai bune practici» privind managementul timpului în cazul procedurilor judiciare (Strasbourg, 8 decembrie 2006, CEPEJ(2006)13) [6], a stabilit că, judecătorii joacă rolul unui “terţ imparţial” în procesul de soluţionare a unui conflict.

Noţiunea de “act administrativ” este definită atât în legislația autohtonă, cât şi în Rezoluţia (77) Cu privire la protecţia individului faţă de actele autorităţilor administrative, adoptată de Comitetul de Miniştri al Consiliului Europei la 28 septembrie 1997. În accepțiunea reglementărilor enunțate, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorităţi publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii, actul administrativ desemnează orice măsuri individuale sau decizii luate în cadrul exercitării autorităţii publice, susceptibile de a afecta direct drepturile, libertăţile sau interesele persoanelor fizice sau juridice şi care nu este un act îndeplinit în cadrul exercitării unei funcții judiciare.

Controlul judiciar exercitat asupra administraţiei publice dispune de câteva trăsături distincte: este exercitat de către instanţa judecătorească care este independentă sub aspect organizaţional şi funcţional faţă de subiectul controlat; prin intermediul controlului se exercită

funcţia instanţei de judecată (justiţiei) în calitatea sa de putere independentă din sistemul frânelor şi contrabalanţelor, care constituie o garanţie a legalităţii şi a contracarării abuzurilor de putere din partea autorităţilor executive; se realizează în cadrul procesului judiciar reglementat de normele juridice procesuale; un cerc de subiecţi speciali ai acestor raporturi juridice; existenţa unui litigiu de drept public în calitate de temei al activităţii de control judiciar; controlul judiciar urmăreşte realizarea a două scopuri: pe de o parte, asigurarea protecţiei drepturilor şi intereselor legale ale persoanelor fizice şi juridice, adică a interesului particular, pe de altă parte, neadmiterea excesului de putere din partea executivului, adică a interesului public; activitatea instanţelor de control asupra autorităţilor administraţiei publice este limitată de următoarele condiţii: temei al exercitării acestuia serveşte doar depunerea unei cereri din partea persoanelor interesate, adică controlul judiciar este mijlocit sau pasiv; obiect al activităţii de control îl constituie doar respectarea de către subiect a cerinţelor legalităţii, dar nu şi ale oportunităţii.

Contracararea abuzurilor şi a exceselor de putere se realizează prin evaluarea de către judecător a puterii discreţionare a autorităţii publice pârâte, raportând-o la situaţia de caz concretă, pentru a stabili dacă limitele acesteia sunt depăşite, iar autoritatea publică a intrat în zona excesului de putere. Acest fapt nu trebuie interpretat ca fiind o imixtiune în activitatea autorităţilor, deoarece actul administrativ este anulat doar în cazul în care este ilegal şi nu inoportun.

În segmentul dat, sunt elocvente concluziile Curții Europene a Drepturilor Omului care a menționat că, obiectul și scopul art. 18 din Convenție îl constituie interzicerea abuzului de putere [*Merabishvili împotriva Georgiei* (MC), 2017, pct. 303 și 306; *Ilgar Mammadov împotriva Azerbaidjanului* (procedură privind neîndeplinirea obligațiilor) (MC), 2019, pct. 189]. În conformitate cu *Travaux préparatoires* [Lucrările pregătitoare] ale Convenției, aceasta prezintă o ”aplicare a teoriei aplicării greșite a puterii” [CDH (75) 11, pag. 8]. Acesta protejează împotriva reprimării de către stat a drepturilor și libertăților enunțate în Convenție „prin măsuri minore care, deși sunt aplicate sub pretextul organizării exercitării acestor libertăți pe teritoriul său, sau al protejării literei legii, au efectul opus” (*ibidem*, pag. 3). Susținerile privind existența unor motive necorespunzătoare sau scopuri ascunse aflate la baza restrângerilor aplicate drepturilor enunțate în Convenție sunt formulate uneori și examinate în temeiul normelor materiale ale Convenției. Cu titlu exemplificativ cauzele, *Organizația Macedoneană Unită Ilinden – PIRIN și alții împotriva Bulgariei (nr. 2)*, *Jordan împotriva Regatului Unit*, *Baczkowski și alții împotriva Poloniei, Merabishvili împotriva Georgiei.*

În acord cu art. 1 prt. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauza de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional. Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a pune în aplicare legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau **pentru a asigura plata impozitelor sau a altor contribuții, sau a amenzilor.**

Statului i se acordă, în general, o marjă largă de apreciere în temeiul Convenției atunci când este vorba despre măsuri generale de strategie economică sau socială *[Wallishauser împotriva Austriei (nr. 2), pct. 65]*, precum și de elaborarea și punerea în aplicare a politicii în domeniul fiscal.

Este, în primul rând, de competența autorităților naționale să decidă cu privire la tipul de impozite sau de contribuții pe care doresc să le perceapă. Deciziile în acest domeniu implică, în mod normal, o evaluare a problemelor politice, economice și sociale pe care Convenția le lasă în competența statelor membre, deoarece autoritățile interne sunt în mod evident mult mai în măsură decât organele Convenției să evalueze astfel de probleme *[Musa împotriva Austriei, decizie a Comisiei; Baláž împotriva Slovaciei (dec.); Azienda Agricola Silverfunghi S.a.s. şi alţii împotriva Italiei, pct. 103; R.Sz. împotriva Ungariei, pct. 38 și 46]*.

De asemenea, îi revine legiuitorului intern sarcina de a alege ceea ce poate fi clasificat ca venit impozabil și care ar trebui să fie modalitatea concretă de executare a obligațiilor fiscale *[Cacciato împotriva Italiei (dec.), pct. 25; Guiso şi Consiglio împotriva Italiei (dec.), pct. 44]*.

Impozitarea constituie, în principiu, o ingerință în dreptul garantat de art. 1 § 1 din Protocolul nr. 1, întrucât privează persoana în cauză de un bun, și anume suma de bani care trebuie plătită *[Burden împotriva Regatului Unit (MC), pct. 59; Špaček, s.r.o., împotriva Republicii Cehe, pct. 39]*.

Aspectul este însă de competența Curții, întrucât aplicarea corectă a art. 1 din Protocolul nr. 1 face obiectul supravegherii sale [Orion-Břeclav, S.R.O. împotriva Republicii Cehe (dec.)]. O datorie financiară care rezultă din majorarea impozitelor poate afecta garantarea dreptului de proprietate în cazul în care impune o sarcină excesivă persoanei în cauză sau îi afectează în mod fundamental poziția sa financiară *(Ferretti împotriva Italiei, decizie a Comisiei; Wasa Liv Ömsesidigt, Försäkringsbolaget Valands Pensionsstiftelse şi un grup de aproximativ 15 000 de persoane fizice împotriva Suediei, decizie a Comisiei; Buffalo S.r.l. în lichidare împotriva Italiei).*

Pe o altă undă de idei, impunerea spre încasare silită a unor sume în împrejurări nejustificate sau incerte ar putea configura o ”expropriere sau privare formală de bunuri” în sensul Convenției Europene a Drepturilor Omului, or, aceasta poate apărea și în situațiile în care nu a existat o decizie formală de stingere a drepturilor individuale, dar impactul asupra ”proprietății” reclamantului produs de un set de diferite măsuri aplicate de autoritățile publice este atât de profund încât acestea devin asimilabile exproprierii. Pentru a stabili dacă a avut loc o privare de ”proprietate”, Curtea nu trebuie să se limiteze la a examina dacă există o privare de proprietate sau o expropriere formală; trebuie să privească dincolo de aparențe și să cerceteze realitatea situației reclamate. *(Sporrong și Lönnroth împotriva Suediei)*

Scopul esențial al art. 1 din prt. 1 este de a proteja o persoană împotriva unei ingerințe nejustificate din partea statului în ceea ce privește dreptul la respectarea ”bunurilor” sale (obligații negative). Cu toate acestea, în temeiul art. 1 din Convenție, părțile contractante „recunosc oricărei persoane aflate sub jurisdicția [lor] drepturile și libertățile definite în [...] Convenție”. Exonerarea de la această obligație generală poate genera obligații pozitive inerente

asigurării exercitării efective a drepturilor garantate de Convenție. În contextul art. 1 din Protocolul nr. 1, aceste obligații pozitive pot impune statului să ia măsurile necesare pentru a proteja dreptul de proprietate [*Broniowski împotriva Poloniei* (MC), pct. 143; *Sovtransavto Holding împotriva Ucrainei*, pct. 96; *Keegan împotriva Irlandei*, pct. 49; *Kroon și alții împotriva Țărilor de Jos*, pct. 31*; Ališić și alții împotriva Bosniei și Herțegovinei, Croației, Serbiei, Sloveniei și Fostei Republici Iugoslave a Macedoniei* (MC), pct. 100; *Likvidējamā p/s Selga și Vasiļevska împotriva Letoniei* (dec.), pct. 94-113].

Exercitarea reală și efectivă a dreptului protejat de art. 1 din Protocolul nr. 1 nu depinde doar de obligația statului de a nu produce o ingerință, ci poate să necesite măsuri pozitive de protecție, în special atunci când există o legătură directă între măsurile pe care reclamantul le poate aștepta în mod legitim din partea autorităților și dreptul la respectarea efectivă a ”bunurilor” sale [*Öneryıldız împotriva Turciei* (MC).

Instanța constată că SFS la 05 septembrie 2024 a emis hotărârea nr. H/24/2/318 privind executarea silită a obligației fiscale în sumă de 3 136,27 lei care constituie majorare de întârziere în legătură cu neonorarea în termen de către Brumă Inesa a impozitului pe avere pentru anul 2022 prevăzut în avizul de plată nr. ***** din 25 noiembrie 2022. *(fila dosarului administrativ 15)*

La data de 09 aprilie 2025 Brumă Inesa a depus la SFS contestație/cerere prealabilă în privința hotărârii SFS nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 prin care a solicitat anularea hotărârii nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 privind încasarea penalităților în sumă de 3 136,27 lei de la Brumă Inesa, și/sau după caz (în baza art. 81 alin. (1) din Codul administrativ) suspendarea procedurii administrative privind executarea hotărârii SFS nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 privind încasarea de la Brumă Inesa a sumei de 3 136,27 lei, până la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive în cauza intentată la acțiunea în contencios administrativ formulată de Brumă Inesa împotriva SFS privind anularea actului administrativ individual defavorabil. *(fila dosarului judiciar 21)*

La data de 23 aprilie 2025 Brumă Inesa a recepționat decizia SFS nr. 26-24-11/67802 din 23 aprilie 2025 prin care contestația/cererea prealabilă depusă la 09 aprilie 2025 a fost lăsată fără examinare deoarece a fost depusă în afara termenului legal prevăzut la art. 273 alin. (2) din Codul fiscal. *(fila dosarului judiciar 22)*

În accepțiunea definiției legale conținute în **Codul fiscal**, *executare silită a obligaţiei fiscale* – acţiuni întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat pentru perceperea forţată a restanţei.

Restanţă – sumă pe care contribuabilul era obligat să o plătească la buget ca impozit, taxă sau altă plată, dar pe care nu a plătit-o în termen, precum şi suma majorării de întârziere (penalităţii) şi/sau amenzii.

Condiţiile declanşării executării silite a obligaţiei fiscale sunt:

a) existenţa restanţei, ţinându-se cont de prevederile art. 252.

b) neexpirarea termenelor de prescripţie stabilite în prezentul cod.

d) contribuabilul nu se află în proces de insolvabilitate conform prevederilor legislaţiei în vigoare, cu excepţia obligaţiei fiscale calculate după intentarea procedurii de insolvabilitate, în conformitate cu prevederile Legii insolvabilităţii nr.149/2012. *(art. 193 din Codul fiscal)*

Executarea silită a obligaţiei fiscale se efectuează prin:

a) încasare a mijloacelor băneşti, inclusiv în valută străină, de pe conturile bancare şi/sau conturile de plăţi ale contribuabilului, cu excepţia celor de pe conturile de credit şi provizorii (de acumulare a mijloacelor financiare pentru formarea sau majorarea capitalului social);

b) ridicare de la contribuabil a mijloacelor băneşti în numerar, inclusiv în valută străină;

c) urmărire a bunurilor contribuabilului, cu excepţia celor consemnate la lit.a) şi b);

d) urmărire a datoriilor debitoare ale contribuabililor prin modalităţile prevăzute la lit. a), b) şi c). *(art. 194 din Codul fiscal)*

Serviciul Fiscal de Stat este în drept să aplice una sau mai multe modalităţi de executare silită a obligaţiei fiscale. Executarea silită a obligaţiei fiscale în modul prevăzut la art. 194 alin.(1) lit. b), c) şi d) se face în temeiul unei hotărâri emise de conducerea Serviciului Fiscal de Stat pe un formular tipizat aprobat de Serviciul Fiscal de Stat, care are valoare de document executoriu din data emiterii hotărârii privind executarea silită a obligaţiei fiscale. *(art. 196 alin. (5) din Codul fiscal)*

Instanța remarcă faptul că, prin avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2022 nr. ***** din 25 noiembrie 2022 a fost impusă spre plată reclamantei suma impozitului în cuantum de 12 133 lei, ultima efectuând plata de 5 000 lei la 19 octombrie 2023 și plata de 7 133 la data de 26 februarie 2024.

Neonorarea obligației reflectate în avizul de plată a determinat SFS să emită la 05 septembrie 2024 hotărârea nr. H/24/2/318. Probe care ar demonstra executarea benevolă și integrală a impozitului imobiliar până la emiterea hotărârii de executare silită nu au fost prezentate în contextul art. 93 din Codul administrativ.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 12 decembrie 2024, emisă în cauza intentată de Brumă Inesa împotriva SFS a fost anulat avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2022 nr. ***** din 25 noiembrie 2022. *(f.d. 125)*

Prin decizia definitivă și executorie a Curții de Apel Centru din 10 decembrie 2025 s-a respins apelul declarat de SFS și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 12 decembrie 2024. *(f.d. 114)*

În corespundere cu **art. 191 și 192 din Codul fiscal**, avizul de plată a obligaţiei fiscale reprezintă o notificare scrisă prin care Serviciul Fiscal de Stat sau o altă autoritate cu atribuţii de administrare fiscală cere contribuabilului să stingă obligaţiile fiscale indicate în el. Avizul de plată a obligaţiei fiscale se înmânează sau se transmite prin poştă, fiind de asemenea disponibil în cabinetul electronic personal al contribuabilului de pe portalul Serviciului Fiscal de Stat.

Avizul de plată se întocmeşte şi se remite contribuabilului în cazul în care obligaţia fiscală este calculată de Serviciul Fiscal de Stat sau de o altă autoritate publică cu atribuţii de administrare fiscală, excepţie făcînd cazurile în care calculul este efectuat în funcţie de rezultatele controalelor fiscale.

Dacă în calculul obligaţiei fiscale, pentru care a fost remis aviz de plată, au fost făcute rectificări, Serviciul Fiscal de Stat sau o altă autoritate cu atribuţii de administrare fiscală întocmeşte şi expediază contribuabilului un aviz de plată rectificat.

Formularul tipizat al avizului de plată a obligaţiei fiscale se aprobă de Ministerul Finanţelor.

Avizul de plată a obligaţiei fiscale trebuie să conţină următoarele elemente obligatorii:

a) denumirea (numele şi prenumele) contribuabilului;

b) codul fiscal al contribuabilului;

c) data emiterii sale;

d) tipul, termenele de stingere şi suma obligaţiei fiscale;

e) adresa şi codul fiscal al Serviciului Fiscal de Stat sau al unei alte autorităţi care a întocmit avizul de plată.

Avizul de plată a obligaţiei fiscale intră în vigoare la data la care contribuabilul l-a primit şi este valabil pînă la stingerea obligaţiei fiscale sau pînă la anularea lui.

Avizul de plată a obligaţiei fiscale se remite contribuabilului pînă la expirarea termenului de stingere a obligaţiei fiscale indicat în el, dacă legislaţia fiscală nu prevede altfel.

Obligaţiile fiscale indicate în avizul de plată trebuie să fie stinse în termenele indicate în aviz.

Dacă avizul de plată a fost remis contribuabilului după expirarea termenului de stingere a obligaţiei fiscale, majorarea de întîrziere (penalitatea) şi/sau amenda pentru nestingerea ei în termen se aplică după expirarea a 10 zile calendaristice de la data la care contribuabilul a primit avizul de plată.

Conform **art. 228 din Codul fiscal**, majorarea de întîrziere (penalitatea) este o sumă calculată în funcţie de cuantumul impozitului, taxei şi de timpul scurs din ziua în care acestea trebuiau plătite, indiferent de faptul dacă au fost sau nu calculate la timp. Aplicarea de către Serviciul Fiscal de Stat sau alt organ abilitat majorării de întîrziere este obligatorie, independent de forma de constrîngere. Majorarea de întîrziere reprezintă o parte din obligaţia fiscală şi se percepe în modul stabilit pentru impunerea fiscală.

Pentru neplata impozitului, taxei în termenul şi în bugetul stabilite conform legislaţiei fiscale se plăteşte o majorare de întîrziere, determinată în conformitate cu alin. (3) pentru fiecare zi de întîrziere a plăţii lor, pentru perioada care începe după scadenţa impozitului, taxei şi care se încheie în ziua plăţii lor efective inclusiv.

În cazul în care contribuabilul descoperă că darea de seamă fiscală prezentată anterior conţine greşeli sau omisiuni şi prezintă darea de seamă corectată, precum şi în cazul în care contribuabilul nu are obligaţia prezentării dării de seamă, dar descoperă că au fost efectuate greşit calculul şi plata impozitelor şi taxelor, iar în urma acestora apar obligaţii fiscale suplimentare, se aplică majorarea de întîrziere (penalitatea) în conformitate cu prezentul articol, dar nu mai mult decît obligaţia fiscală corespunzătoare.

Cuantumul majorării de întîrziere se determină anual în funcţie de rata de bază (rotunjită pînă la următorul procent întreg), stabilită de Banca Naţională a Moldovei în luna noiembrie a

anului precedent anului fiscal de gestiune, aplicată la operaţiunile de politică monetară pe termen scurt, majorată cu 5 puncte, împărţită la numărul de zile ale anului şi aproximată conform regulilor matematice pînă la 4 semne după virgulă.

Pentru neplata în termen a impozitului şi a taxei înscrise de organul cu atribuţii de administrare fiscală în contul personal al contribuabilului, majorarea de întîrziere (penalitatea) se calculează fără a fi emisă vreo decizie. Procedura şi periodicitatea calculării (aplicării) majorării de întîrziere (penalităţii) şi reflectării ei în contul personal al contribuabilului se stabilesc de conducerea organului cu atribuţii de administrare fiscală respectiv, iar pentru impozitele administrate de serviciile de colectare a impozitelor şi taxelor locale – de către autorităţile reprezentative ale administraţiei publice locale. În cazurile reflectării periodice a majorării de întîrziere (penalităţii) în contul personal al contribuabilului, se permite de a nu reflecta suma ei calculată pentru fiecare impozit şi taxă în parte în mărime mai mică de 10 lei.

În acord cu **art. 286 din Codul fiscal**, avizul de plată a impozitului calculat pentru bunurile imobiliare ale persoanelor fizice care nu desfăşoară activitate de întreprinzător este expediat fiecărui subiect al impunerii de către serviciul de colectare a impozitelor şi taxelor locale al primăriei cel târziu până la 15 iunie a anului fiscal în curs, iar în cazul bunurilor imobiliare dobîndite după 31 martie a anului fiscal în curs – cel tîrziu pînă la 1 februarie a anului următor anului fiscal de gestiune.

Instanța subliniază că temeiul emiterii hotărârii nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 privind executarea silită a obligației fiscale sub forma majorării de întârziere constituie avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2022 nr. ***** din 25 noiembrie 2022. Din moment ce avizul de plată la impozitul pe avere menționat a fost anulat, majorările de întârziere impuse spre plată urmează soarta juridică a actului principal, or, majorările de întârziere sunt accesorii în raport cu obligația fiscală de bază.

În speță, legalitatea hotărârii SFS nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 urmează a fi analizată prin raportare la existența și valabilitatea obligației fiscale principale care a constituit temeiul calculării majorării de întârziere și, ulterior, al executării silite.

Potrivit art. 191-192 din Codul fiscal, avizul de plată reprezintă actul prin care organul fiscal notifică contribuabilul cu privire la obligația fiscală ce urmează a fi stinsă. Totodată, obligația fiscală indicată în aviz trebuie să fie stinsă în termenul prevăzut de acesta, iar neexecutarea în termen poate genera majorarea de întârziere în condițiile art. 228 din Codul fiscal.

Prin urmare, majorarea de întârziere nu constituie o obligație fiscală autonomă, desprinsă de obligația fiscală principală, ci are caracter accesoriu și este determinată în funcție de existența, cuantumul și perioada de neachitare a obligației principale. Acest caracter rezultă expres din art. 228 din Codul fiscal, potrivit căruia majorarea de întârziere reprezintă o parte a obligației fiscale și se percepe în modul stabilit pentru impunerea fiscală.

În speță, suma de 3 136,27 lei nu a apărut independent, ci a fost calculată exclusiv în legătură cu pretinsa neachitare în termen a impozitului pe avere stabilit prin avizul de plată nr. ***** din 25 noiembrie 2022. Așadar, existența majorării de întârziere este indisolubil legată de

existența și valabilitatea obligației fiscale principale stabilite prin acel aviz. Or, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 12 decembrie 2024, avizul de plată nr. ***** din 25 noiembrie 2022 a fost anulat, iar prin decizia definitivă și executorie a Curții de Apel Centru din 10 decembrie 2025 apelul SFS a fost respins, hotărârea primei instanțe fiind menținută. Consecința juridică esențială a acestor hotărâri este că actul care a stat la baza pretinsei obligații fiscale principale nu mai poate produce efecte juridice. În consecință, nu poate subzista nici o obligație accesorie a cărei existență și cuantum depind exclusiv de acel act.

Cu alte cuvinte, dacă obligația fiscală principală nu mai are suport juridic, nu poate exista, în mod valabil, nici penalitatea calculată pentru neachitarea acesteia.

Raționamentul instanței este fundamentat pe principiul *accessorium sequitur principale* – accesoriul urmează soarta juridică a principalului. În prezenta cauză, relația juridică este următoarea: avizul de plată generează obligația fiscală principală care indică scadența obligației iar pretinsa neachitare în termen declanșează calcularea majorării de întârziere și demararea executării silite. Prin anularea definitivă a primului element, respectiv a avizului de plată, este înlăturat fundamentul juridic al întregului lanț subsecvent.

Mai mult, nu poate fi reținută poziția potrivit căreia, chiar dacă avizul a fost anulat, majorarea calculată anterior ar continua să existe independent. O asemenea interpretare ar conduce la situația juridic contradictorie în care contribuabilul ar fi obligat să achite o sancțiune/obligație accesorie pentru neexecutarea unei obligații fiscale care, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, s-a constatat că nu putea subzista în forma stabilită prin actul anulat. Art. 228 alin. (1) din Codul administrativ statuează franc - actul administrativ individual anulat în tot sau în parte de către instanța de judecată nu produce efecte juridice, în totalitate sau în partea anulată, din momentul emiterii lui.

Potrivit art. 193 din Codul fiscal, executarea silită presupune, între altele, existența unei restanțe. La rândul ei, restanța presupune existența unei sume pe care contribuabilul era obligat să o achite la buget. În cazul examinat, după anularea definitivă a avizului de plată, SFS nu mai poate demonstra existența unei obligații fiscale principale valabile în cuantumul și în temeiul în care aceasta a fost stabilită prin avizul nr. *****. Respectiv, dispare și premisa juridică a existenței restanței care ar fi permis declanșarea executării silite în temeiul art. 193-196 din Codul fiscal.

Este important de subliniat că hotărârea nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 nu constituie sursa originară a obligației fiscale, ci reprezintă un act subsecvent, emis pentru executarea unei pretinse restanțe. Ea nu poate crea *ex nihilo* o obligație fiscală care nu mai are un act juridic valabil la bază. SFS nu poate transforma un act de executare într-un izvor autonom al obligației fiscale.

Hotărârea de executare silită are un caracter derivat, or, deși art. 196 alin. (5) din Codul fiscal conferă hotărârii privind executarea silită valoare de document executoriu din data emiterii, această valoare executorie nu transformă hotărârea de executare într-un act independent de existența obligației fiscale. Caracterul executoriu al hotărârii privește modalitatea de realizare forțată a unei obligații fiscale existente, nu conferă SFS competența de a crea sau menține o

obligație fiscală în lipsa temeiului său juridic. Astfel, trebuie făcută distincția între existența obligației fiscale, care trebuie să aibă un temei juridic; calcularea majorării de întârziere, care presupune existența unei obligații fiscale neachitate la termen; executarea silită, care presupune existența unei restanțe; hotărârea SFS de executare silită, care este un act subsecvent destinat realizării forțate a unei obligații deja existente.

La caz, actul principal, avizul de plată, a fost anulat definitiv, pe cale de consecință actul subsecvent de executare nu mai dispune de premisa juridică indispensabilă pentru menținerea sa.

Faptul că Brumă Inesa a achitat suma de 5 000 lei la 19 octombrie 2023 și suma de 7 133 lei la 26 februarie 2024 nu poate conduce la o altă concluzie. Aceste plăți nu echivalează cu recunoașterea definitivă și irevocabilă a legalității obligației fiscale și, cu atât mai puțin, nu pot conferi valabilitate unui act administrativ care ulterior a fost anulat de instanța de judecată. Dimpotrivă, prin anularea avizului, instanța a înlăturat temeiul juridic al obligației stabilite prin acesta. Faptul material al efectuării plăților nu poate substitui temeiul juridic al obligației și nu poate menține în vigoare efectele accesorii ale unui act administrativ anulat.

Majorarea de întârziere presupune, prin însăși natura sa, existența cumulativă a unei obligații fiscale; unui termen legal/individual de stingere; exigibilității obligației; neexecutării acesteia în termen; unei perioade de întârziere calculabile. În lipsa unei obligații fiscale valabile, nu poate fi identificată nici obligația juridică a cărei scadență ar fi fost depășită. Nu poate exista accesoriul fără principal, iar majorarea de întârziere nu poate supraviețui juridic în mod independent după anularea definitivă a actului care a individualizat obligația fiscală.

Un element esențial îl constituie faptul că anularea avizului nu mai este o chestiune litigioasă sau ipotetică. Prin decizia Curții de Apel Centru din 10 decembrie 2025, hotărârea Judecătoriei Chișinău din 12 decembrie 2024 a fost menținută, astfel încât anularea avizului a devenit definitivă și executorie. Indiferent de atitudinea organului fiscal față de decizia instanței de apel, aceasta este obligatorie și executorie, pentru toți, inclusiv pentru prezenta instanță de judecată.

În aceste condiții, la momentul soluționării prezentei cauze, instanța nu mai este chemată să aprecieze dacă avizul era sau nu legal. Această chestiune a fost deja tranșată printr-o hotărâre judecătorească definitivă. Odată ce temeiul juridic al obligației fiscale a fost eliminat, nu mai poate fi menținut un act emis exclusiv pentru executarea accesoriilor acestei obligații.

Hotărârea nr. H/24/2/318 a fost emisă la 05 septembrie 2024 pentru executarea unei pretinse obligații fiscale. Ulterior, actul care individualiza obligația principală a fost anulat. În asemenea circumstanțe, menținerea hotărârii de executare silită ar conduce la o situație în care administrația fiscală ar continua să urmărească o creanță fiscală accesorie, deși instanța a eliminat din ordinea juridică actul care constituia temeiul obligației fiscale principale. Aceasta ar lipsi de efect util hotărârea judecătorească definitivă de anulare a avizului. Executarea unei hotărâri judecătorești trebuie să producă efecte reale și efective, nu doar formale. Nu poate fi admis ca, prin menținerea unui act administrativ subsecvent, să fie conservate tocmai consecințele juridice ale actului principal pe care instanța l-a anulat.

În aceste condiții, se impune concluzia că hotărârea SFS nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 este lipsită de temei juridic, întrucât a fost emisă pentru executarea unei obligații fiscale a cărei bază juridică (avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2022 nr. ***** din 25 noiembrie 2022) a fost anulată prin hotărâre judecătorească definitivă. Majorarea de întârziere în cuantum de 3 136,27 lei are caracter accesoriu față de obligația fiscală principală și nu poate subzista independent de aceasta. Anularea actului principal atrage lipsirea de suport juridic a obligațiilor accesorii care își au originea exclusiv în acesta. În consecință, dispariția din ordinea juridică a actului care a individualizat obligația fiscală principală determină și imposibilitatea juridică a menținerii actului administrativ subsecvent prin care s-a dispus executarea silită a majorării de întârziere aferente. A admite contrariul ar însemna ca SFS să poată executa silit o majorare de întârziere calculată pentru neachitarea unei obligații fiscale care, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, a fost lipsită de temei juridic. O asemenea concluzie ar contraveni atât caracterului accesoriu al majorării de întârziere consacrat de art. 228 din Codul fiscal, cât și condiției existenței unei restanțe prevăzute de art. 193 din Codul fiscal.

Pe o altă undă de idei, hotărârea de executare silită la momentul emiterii avea un temei legal însă pe parcursul derulării prezentului proces judiciar acesta a dispărut odată cu anularea definitivă a avizului de plată, respectiv hotărârea nu urmează a fi anulată ci revocată de emitent în virtutea art. 145 din Codul administrativ care consacră că, un act administrativ individual legal defavorabil poate fi revocat în tot sau în parte cu efect pentru viitor chiar şi după ce a devenit incontestabil, cu excepţia cazului când ar trebui emis un nou act administrativ cu acelaşi conţinut sau când revocarea nu se admite din alte motive.

Instanța atestă că, nu există un viciu de legalitate originar al hotărârii SFS nr. H/24/2/318, ci o dispariție ulterioară a temeiului juridic care îi susținea efectele, ceea ce conduce la aplicabilitatea instituției anulării prin revocare, nu a anulării din perspectiva procesuală a reclamantei.

Un aspect esențial pentru soluționarea cauzei îl constituie delimitarea dintre legalitatea actului administrativ individual la momentul emiterii sale și menținerea temeiului juridic al acestuia ulterior emiterii. La data de 05 septembrie 2024, când SFS a emis hotărârea nr. H/24/2/318 privind executarea silită a obligației fiscale în sumă de 3 136,27 lei, actul administrativ avea un temei juridic și factual existent. La acel moment, în realitatea juridică exista avizul de plată la impozitul pe avere pentru anul 2022 nr. ***** din 25 noiembrie 2022, prin care reclamantei îi fusese stabilită obligația fiscală principală în cuantum de 12 133 lei, iar neachitarea acesteia în termen a determinat calcularea majorării de întârziere. Deci, nu poate fi reținută existența unui viciu de legalitate originar al hotărârii nr. H/24/2/318. Actul a fost emis în baza situației juridice existente la data emiterii sale și în exercitarea competenței atribuite SFS prin Codul fiscal. Ulterior însă, situația juridică pe care se întemeia actul s-a modificat în mod esențial. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Râșcani) din 12 decembrie 2024 a fost anulat avizul de plată nr. ***** din 25 noiembrie 2022, iar prin decizia definitivă și executorie a Curții de Apel Centru din 10 decembrie 2025 apelul declarat de SFS a fost respins, fiind menținută hotărârea primei instanțe. Astfel, după emiterea hotărârii nr. H/24/2/318 a intervenit

un fapt juridic ulterior, respectiv anularea definitivă a actului fiscal principal care constituia premisa existenței obligației fiscale și, implicit, a majorării de întârziere supuse executării silite.

Această situație nu trebuie confundată cu ilegalitatea actului administrativ la momentul emiterii sale. Legalitatea originară a actului exclude, în principiu, soluția anulării. Anularea unui act administrativ presupune constatarea unei nelegalități a acestuia, raportată la condițiile existente la momentul emiterii. Or, în prezenta cauză, nu rezultă că, la 05 septembrie 2024, SFS ar fi emis hotărârea nr. H/24/2/318 în lipsa unui temei juridic existent la acel moment. Dimpotrivă, hotărârea de executare silită a fost emisă în baza unui aviz de plată care, la acea dată, se afla în vigoare și producea efecte juridice. Prin urmare, nu poate fi imputată actului o ilegalitate care nu exista la data emiterii sale. Faptul că ulterior instanța a anulat actul principal nu transformă retroactiv actul subsecvent într-un act ilegal *ab initio*. A admite o asemenea abordare ar însemna confundarea a două situații juridice distincte: ilegalitatea originară și dispariția ulterioară a temeiului juridic. În prima situație, remediul este anularea. În cea de-a doua, remediul juridic este revocarea.

Art. 145 din Codul administrativ, este aplicabil în mod direct situației examinate deoarece hotărârea nr. H/24/2/318 reprezintă un act administrativ individual defavorabil, întrucât impune reclamantei executarea silită a unei obligații pecuniare. La momentul emiterii, actul era legal. Ulterior însă, temeiul juridic al acestuia a dispărut prin anularea definitivă a avizului de plată care constituia fundamentul obligației fiscale principale. În prezent nu mai există justificarea juridică pentru menținerea efectelor hotărârii de executare silită. Aceasta este tocmai ipoteza pentru care instituția revocării produce efecte: actul a fost legal la origine, însă, ca urmare a modificării situației juridice, emitentul nu mai poate justifica menținerea sa pentru viitor.

Revocarea în temeiul art. 145 din Codul administrativ reprezintă mecanismul juridic corespunzător și adecvat în lumina art. 219 din Codul administrativ și presupune tocmai premisa că actul este legal, însă menținerea efectelor sale pentru viitor nu mai este justificată în urma schimbării circumstanțelor juridice relevante. La data emiterii hotărârii exista o obligație fiscală reflectată în avizul de plată; exista o pretinsă restanță; exista majorarea de întârziere; erau întrunite condițiile legale pentru executarea silită; ulterior, printr-o hotărâre judecătorească definitivă, avizul de plată a fost anulat; ca efect al acestei anulări, temeiul juridic pentru continuarea executării silite a dispărut. Prin urmare, nu se contestă legalitatea originară a actului, ci se constată inutilitatea juridică actuală a menținerii acestuia.

Instanța este obligată să țină cont de situația juridică existentă la momentul soluționării cauzei, mai mult, în condițiile în care procesul se desfășoară după anularea definitivă a actului fiscal principal, menținerea unui litigiu având ca obiect anularea unui act care a fost legal la momentul emiterii, dar al cărui temei juridic a dispărut ulterior, ar conduce la utilizarea unei instituții juridice necorespunzătoare situației de fapt.

Hotărârea SFS nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 nu este afectată de un viciu de legalitate originar, întrucât la data emiterii sale exista temeiul juridic și factual pentru executarea silită a obligației fiscale. Însă, ulterior emiterii acesteia, prin anularea definitivă a avizului de plată nr. ***** din 25 noiembrie 2022, a dispărut temeiul juridic care justifica menținerea

efectelor hotărârii de executare silită. În consecință, situația juridică intervenită ulterior nu atrage anularea actului administrativ pentru ilegalitate, ci impune aplicarea mecanismului anulării prin intermediul revocării prevăzut de art. 145 din Codul administrativ care trebuie corelat cu principiul proporționalității, discreției decizionale și cu obligația autorității de a nu menține în circuitul juridic un act individual defavorabil atunci când scopul pentru care a fost emis nu mai poate fi realizat legal.

Astfel, revocarea nu este doar posibilă, ci devine mecanismul viabil și eficient prin care organul fiscal își readuce activitatea în concordanță cu situația juridică rezultată din hotărârea judecătorească definitivă. Revocarea este inofensivă juridic pentru autoritatea publică emitentă, iar menținerea *status quo*-ului în circumstanțele prezentei cauze ar însemna tolerarea existenței unui act administrativ generator de efecte juridice intruzive, fără un just temei.

Instanța subliniază că, autoritățile publice sunt înzestrate cu un arsenal juridic vast în domeniul procedurilor administrative desfășurate, astfel, pe lângă dreptul de a emite acte administrative individuale, acestea le pot desființa, din proprie inițiativă.

În sens larg, *revocarea/retragerea* se referă la desființarea efectelor juridice ale actului administrativ, prin manifestarea de voință a organului emitent sau a celui ierarhic superior, ca urmare a nelegalității sau chiar lipsei de oportunitate a acestuia. În sens restrâns, revocarea/retragerea se referă la retractarea sau retragerea actului administrativ de către organul emitent.

Legiuitorul a reglementat condițiile și limitele pentru revocarea/retragerea actului administrativ în scopul protejării principiului securității raporturilor juridice, care a determinat necesitatea adoptării unor prevederi care să nu permită retragerea actului la discreția autorității emitente, în contextul în care acesta a produs deja anumite efecte juridice în privința particularilor.

Trebuie admisă posibilitatea revocării/retragerii actului administrativ, indiferent de natura acestuia – act individual sau normativ – întrucât interesul public trebuie să primeze în activitatea desfășurată de autoritățile administrative.

Cauzele de revocare/retragere pot fi anterioare, concomitente sau posterioare emiterii actelor administrative. Când cauzele sunt anterioare ori concomitente cu emiterea actului, revocarea are efecte *ex tunc*.

În acord cu **art. 140[1] din Constituția Republicii Moldova**, aderarea Republicii Moldova la tratatele constitutive ale Uniunii Europene, precum și la actele de revizuire a tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, se stabilește de Parlament prin lege organică. Ca urmare a aderării, prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte acte juridice cu caracter obligatoriu ale Uniunii Europene au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare.

Recunoașterea revocării ca principiu în activitatea instituțiilor Uniunii Europene, care le obligă pe acestea să-și reanalizeze propriile acte, dar și în calitate de dimensiune a dreptului cetățeanului la o bună administrare, consacrat de art. 41 din Carta Drepturilor Fundamentale ale

Uniunii Europene, care a dobândit identitate, astfel cum are orice act european, prin Tratatul de la Lisabona.

Codul ReNEUAL (Model Rules on EU Administrative Procedure) de procedură administrativă a Uniunii Europene, modelat după jurisprudența instanțelor europene, clarifică două noțiuni, respectiv rectificarea și retragerea unei decizii administrative.

Rectificarea reprezintă facultatea unei autorități publice de a elimina numai anumite aspecte ale unei decizii care a fost adoptată și notificată persoanei interesate.

Retragerea reprezintă facultatea unei autorități publice de a retrage în totalitate o decizie care a fost adoptată și notificată persoanei interesate.

În cadrul jurisprudenței CJUE se recunosc patru situații de acte administrative, față de care regimul retragerii sau al rectificării trebuie să fie diferit:

(a) decizii legitime,

(b) decizii nelegitime,

(c) decizii favorabile (care pot fi, la rândul lor, legitime sau nelegitime),

(d) decizii nefavorabile (care pot fi, la rândul lor, legitime sau nelegitime).

Principiile securității juridice și cel al așteptărilor legitime sunt promovate prin jurisprudența instanțelor europene.

Codul ReNEUAL, la rândul său, recunoaște aceste principii denumite ”principiul protecției așteptărilor legitime” și ”principiul certitudinii legale”.

Securitatea juridică reprezintă posibilitatea recunoscută oricărui cetățean de a evolua într-un mediu juridic sigur, la adăpost de neclaritatea și schimbările inopinate care afectează normele juridice. Acest principiu înglobează și reprezintă expresia unor noțiuni precum dreptul la apărare, dreptul la un recurs, dar și dreptul la asigurarea efectelor actelor administrative individuale.

Se poate observa, de asemenea, însemnătatea care este recunoscută *principiului încrederii legitime* raportat la interesul administrației publice de a reveni asupra propriilor decizii, mai ales în situațiile în care actele administrative ce s-ar intenționa a fi revocate au conferit persoanelor drepturi subiective, iar acestea din urmă au o încredere legitimă asupra stabilității acestor drepturi.

Principiul încrederii legitime se fundamentează în mod esențial pe latura subiectivă a situațiilor juridice, factorii de natură psihologică fiind aceea care construiesc și dau efectivitate acestui principiu.

Prin esență și definiție, *revocarea* constituie un instrument aplicabil actelor administrative individuale legale, iar *retragerea* are ca obiect actele administrative ilegale.

În ipoteza unei decizii nelegitime, dar benefice, se recunosc autorității următoarele opțiuni: (a) retragerea cu efect retroactiv (*ex tunc*); (b) retragerea cu efect prospectiv (*ex nunc*); (c) dreptul de nu retrage decizia.

În acest sens, au fost consacrate câteva criterii pe care autoritatea trebuie să le analizeze și care, în final, trebuie să traseze opțiunea autorității: (a) nivelul de evidență al nelegitimității; (b) dacă decizia a fost, sau nu, provocată de beneficiar prin informații false sau incomplete; (c)

măsura în care beneficiarul a efectuat investiții ireversibile, bazându-se pe decizia autorității; (d) revocarea prin acordul părților; (e) revocarea hotărârilor condiționale.

Instanța atrage atenția asupra faptului că, principiul bunei guvernanțe nu ar trebui, ca regulă generală, să împiedice autoritățile să corecteze erorile ocazionale, chiar și cele rezultate din propria neglijență. Cu toate acestea, necesitatea de a corecta o ”eroare” din trecut nu ar trebui să aducă atingere în mod disproporționat unui drept nou care a fost dobândit de o persoană care se bazează pe legitimitatea acțiunii de bună-credință a autorității publice. *(Beinarovič și alții împotriva Lituaniei)*

Altminteri, instanța consideră oportun de a nota că la Capitolul IV din Codul administrativ este cuprinsă instituția juridică ce vizează anularea și încetarea efectelor juridice ale actelor administrative individuale. Astfel, revocarea reprezintă mecanismul susceptibil utilizării pentru anularea *proprio motu* actelor legale favorabile.

La acest capitol, instanța va reitera că sub egida art. 219 din Codul administrativ, instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi. Instanţa de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greşelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete şi pentru depunerea tuturor declaraţiilor necesare constatării şi aprecierii stării de fapt. Instanţa de judecată indică asupra aspectelor de fapt şi de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanţii la proces. Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanţii la proces. Instanţa de judecată poate avea o discuţie juridică cu participanţii la proces sau poate da în scris indicaţii cu privire la situaţia de drept a cauzei examinate.

La caz, având ca reper dispoziția art. 219 din Codul administrativ, instanța consideră aplicabilă cazului revocarea reglementată de art. 145 din Codul administrativ, fiind întemeiată cerința desființării hotărârii SFS nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024, în lumina revocării.

Instanța nu a modificat obiectul acțiunii, ci a calificat juridic just situația dedusă judecății, în limitele competenței sale prevăzute de art. 219 din Codul administrativ. Instanța nu este ținută în mod absolut de calificarea juridică dată de reclamant pretenției sale, ci este obligată să stabilească natura juridică reală a raportului litigios și remediul juridic corespunzător, în limitele obiectului litigiului și ale competențelor sale. Faptul că reclamanta a solicitat anularea hotărârii SFS ca fiind ilegală nu împiedică instanța să constate că actul este legal, dar că, în urma unor circumstanțe juridice intervenite ulterior, acesta trebuie revocat. Obiectul juridic rămâne intact - hotărârea SFS nr. H/24/2/318, doar că remediul elocvent utilizat de instanță este diferit, nu anularea pentru ilegalitate, ci revocarea, ca urmare a dispariției ulterioare a temeiului juridic.

Soluția judecătorească nu este aptă să încalce principiul disponibilității. Trebuie făcută distincția între obiectul acțiunii și temeiul juridic invocat de parte. Reclamanta determină, în esență, cadrul litigiului prin pretențiile sale: ce act contestă și ce rezultat urmărește, însă încadrarea juridică a situației și alegerea normei juridice aplicabile aparțin instanței. Instanța a rămas în limitele obiectului acțiunii, întrucât a examinat și a soluționat raportul juridic având ca

obiect hotărârea SFS nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024, ceea ce diferă este doar remediul juridic aplicabil. Distinct de cele enunțate, suspendarea procedurii administrative conform art. 81 din Codul administrativ, putea fi aplicabil doar în ipoteza în care ar fi fost suspendată executarea avizului de plată.

În conformitate cu prevederile art. 219, 224-225 din Codul administrativ al Republicii Moldova, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se admite parțial acțiunea deferită judecății.

Se obligă Serviciul Fiscal de Stat să revoce hotărârea nr. H/24/2/318 din 05 septembrie 2024 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului.

În rest acțiunea se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea susceptibilă de atac cu apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii judecătorești, prin intermediul instanței emitente.

Președintele ședinței
Judecătorul **Gandrabur Marcel**